

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 2 september 2025
ZAAKNUMMER 1858476
BEHANDELD DOOR Jorrit Bockting
TELEFOON +31356292698
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Stand van zaken regionaal Programma Jeugd & Onderwijs

Geachte raadsleden,

U wordt jaarlijks geïnformeerd over de Hervormingsagenda Jeugd, het project In- Uit- en Doorstroom (IDU) en het project Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming (TKS) in de Regio Gooi en Vechtstreek. De laatste keer dat u bent geïnformeerd was in juni 2024 via [raadsinformatiebrief](#). We zijn inmiddels een jaar verder en er is hard gewerkt aan de opgaven en projecten binnen het programma Jeugd en Onderwijs. In deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen, de behaalde resultaten en actuele stand van zaken van alle projecten en nieuwe opgaven binnen dit programma.

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een omvangrijk pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Dit vereist inzet van en samenwerking tussen alle betrokken partijen. Gemeenten en het Rijk investeren structureel in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Daarnaast wordt de Jeugdwet aangepast, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen.

De maatregelen die in de Hervormingsagenda Jeugd staan worden deels door het Rijk en deels door gemeenten uitgevoerd. Gemeenten hebben zich in 2023 gecommitteerd aan de doelstellingen en bijbehorende verandering.

Project “zo thuis mogelijk opgroeien”

In de regionale uitvoeringsagenda “Zo thuis mogelijk opgroeien” hebben we afgesproken dat jeugdigen en hun gezinnen zo veel mogelijk dichtbij huis hulp en ondersteuning krijgen. Daarnaast streven we ernaar om jongeren met complexe zorgvragen niet meer ‘gesloten’ te plaatsen.

De afgelopen jaren is ingezet op de transitie van gesloten en grootschalige instellingen naar preventieve, ambulante zorg, onderwijs en kleinschalige woonvoorzieningen (KVV's).

Deze beweging is ingegeven door ervaringen van jongeren: zij vinden gesloten jeugdhulp vaak repressief, onveilig en weinig liefdevol. Tegelijkertijd erkennen jongeren en ouders dat gesloten hulp in sommige situaties de noodzakelijke bescherming biedt.

De gemeente Hilversum valt onder de jeugdregio Gooi en Vechtstreek. De regiogemeenten werken samen met de andere jeugdzorgregio's in de provincie Noord-Holland aan de volgende thema's:

- Het voorkomen van uithuisplaatsingen via vroegtijdige interventie, versterking van lokale teams en een integrale aanpak;
- Het afbouwen van gesloten Jeugdzorg Plus (richting 2030), met kleinschalige, open en gezinsgerichte alternatieven;
- Het voorkomen van doorplaatsingen van jeugdigen, door expertise naar jongeren, gezinnen, scholen en hulpteams te brengen;
- Integratie van onderwijs en zorg, met nadruk op doorlopende leerlijnen.

In de provincie Noord-Holland zijn inmiddels 19 kleinschalige woonvoorzieningen. In onze regio zijn twee residentiële voorzieningen omgevormd tot gezinshuizen.

Het aantal uithuisplaatsingen in Nederland is de afgelopen jaren gedaald. Deze trend zien we ook terug in de negen jeugdzorgregio's van Noord-Holland. De daling van de landelijke aantallen wordt in het onderstaande schema weergegeven. In Noordwest (Noord-Holland en Utrecht) is het aantal plaatsingen tussen 2021 en 2024 met 81 cliënten gedaald.

Aantal plaatsingen

Zorggebied	2021	2022	2023	2024
Noord-West	202	150	127	121
Zuid-West	315	232	229	171
Noord	100	71	67	59
Oost	225	213	179	133
Zuid	329	323	291	228
Totaal	1.181	989	893	712

Ook in onze regio, de Gooi en Vechtstreek, daalt het aantal uithuisplaatsingen. De tabel hieronder toont de meest recente cijfers. In de afgelopen periode hebben we mooie resultaten geboekt. Daarom zetten we in de komende periode extra in op het verder terugdringen van het aantal uithuisplaatsingen.

Residentieel

2021	2022	2023	2024
166	176	164	143

Gesloten plaatsing

2021	2022	2023	2024
10	13	12	8

Stevige lokale teams

Een kernmaatregel uit de Hervormingsagenda is de doorontwikkeling van zogenoemde stevige lokale teams. Deze zijn essentieel voor een efficiënte en toekomstgerichte jeugdhulp en vormen een belangrijke randvoorwaarde voor projecten als IDU, TKS en de Regionale Educatieve Jeugd Agenda (REJA). Stevige lokale teams richten zich op het versterken van de veerkracht van gezinnen en bieden duurzame ondersteuning aan gezinnen en huishoudens zonder kinderen. Het doel is om gezinnen regie te geven en hen in staat te stellen deel te nemen aan de maatschappij, met zo min mogelijk inzet van specialistische zorg.

In Hilversum werken wij aan de ontwikkeling van stevige lokale teams die inwoners van alle leeftijden, van -9 maanden tot 100 jaar, ondersteunen.

De Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) ontwikkelde diverse hulpmiddelen, zoals het [Richtinggevend kader](#) en het [Verkenninginstrument Toegang](#), waarmee gemeenten hun lokale teams kunnen verstrekken.

In onze regio werken gemeenten al enige tijd afzonderlijk aan hun eigen toegangsteams. Op 22 mei 2025 heeft het PFHO Sociaal Domein Jeugd & Onderwijs het voorstel 'Stevige Lokale Teams' goedgekeurd. Een werkgroep onder leiding van een projectleider is gestart met een regionale verkenning. De resultaten worden in het derde kwartaal van 2025 gepresenteerd.

Regionaal Expertise Team (RET)

Het Regionaal Expertise Team, voorheen het CenA-Team, ondersteunt de gemeentelijke uitvoeringsdiensten, huisartsen en gecertificeerde instellingen (GI)'s bij complexe, vastgelopen casuïstiek.

Samen met jeugdigen en ouders zoekt het RET naar passende oplossingen, vooral bij casussen waarin expertise ontbreekt, samenwerking tekortschiet of zorg ontoereikend is.

In 2024 is een groep van gedragswetenschappers binnen het RET getraind in het afnemen van de Verklarende Analyse (VA). Bij mogelijke uithuisplaatsing wordt altijd eerst een VA uitgevoerd. Wettelijke verwijzers en zorgaanbieders hebben afspraken gemaakt over hoe te handelen in crisissituaties om 'definitieve' uithuisplaatsingen te voorkomen. Alle RET-partners zetten zich in om passende oplossing te realiseren voor ieder kind en gezin.

Client ervaringsonderzoek Jeugd (CEO)

Gemeenten zijn verplicht jaarlijks te rapporteren over de ervaringen met jeugdhulp, maar er gelden geen vaste eisen voor de onderzoeksmethode.

Sinds 2023 wordt in onze regio een uniforme methodiek gebruikt, met vragenlijsten voor ouders en jongeren, aangevuld met groepsgesprekken. Dit maakt de uitkomsten tussen jaren vergelijkbaar.

Het rapport [Clientervaringsonderzoek-Jeugd-2024.pdf](#) biedt inzicht in ervaringen van inwoners met jeugdhulp en -bescherming. Het betreft een zelfonderzoek en is niet per definitie representatief of wetenschappelijk onderbouwd. Toch geven de resultaten richting aan verdiepende gesprekken en beleidsontwikkeling.

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming (TKS)

Het TKS is een landelijk initiatief gericht op een gezinsgerichte, transparante aanpak, met aandacht voor rechtsbescherming en samenwerking tussen betrokken partijen. Doel is het doorbreken van verkokering in de jeugdbescherming en het versterken van samenwerking tussen gemeenten en beschermpartners.

Stand van zaken Toekomsttuinen

Momenteel zet de Regio Gooi en Vechtstreek in op drie Toekomsttuinen, waarin we een nieuwe manier van werken beproeven. Dit doen we in samenwerking met de beschermpartners. Tot nu toe zijn er in totaal negen gezinnen aangemeld. Deze nieuwe werkwijze wordt als prettig ervaren, omdat de lijnen kort zijn en de focus ligt op preventie en beter passende hulp voor het gezin. We experimenteren met het eerder betrekken van een beschermpartner, de raad voor de kindbescherming én het inzetten van een ervaringsdeskundige. We merken dat we hiermee barrières doorbreken en het vertrouwen in de hulpverlening herstellen bij de gezinnen die we tot nu toe hebben geholpen.

Ontwikkelingen beschermpartners (GI en VT)

Begin 2025 trokken de gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis zich terug uit het landelijke programma TKS. Ze zijn kritisch op de nadruk op organisatievormen en pleiten voor meer inhoudelijke dialoog over wat écht nodig is voor verbetering. Regionaal blijven deze partners wel mee participeren in onze samenwerking, gezien zij de lijn die we als regio hebben uitgezet steunen.

Landelijke ontwikkelingen

De voorjaarsnota van het kabinet bood geen financiële ruimte voor transitiekosten van het TKS. Ondanks dit besluit willen we de werkwijze die we aan het beproeven zijn in de drie toekomsttuinen (Hilversum, Huizen en Gooise Meren) voortzetten.

Op grond van de voorlopige resultaten zien we dat de werkwijze van de toekomsttuinen veelbelovend is. Kinderen en gezinnen, waarbij sprake is van onveiligheid, worden ondersteund door de lokale teams met

de expertise vanuit de beschermpartners, dit gebeurt binnen de huidige wet- en regelgeving. Voor de verbetering en vereenvoudiging van het stelsel is echter aanpassing van de wet noodzakelijk. De verwachting is dat deze medio 2028 gereed is.

Doorstart van het project Verbeteren In- Uit- en Doorstroom Jeugd (IDU)

De oorsprong van het project IDU gaat terug naar eind december 2022, toen diverse stakeholders betrokken bij Jeugd en Onderwijs in de regio Gooi en Vechtstreek gezamenlijk knelpunten formuleerden rondom de wachttijden voor Jeugdhulp. In de periode hierna is met ondersteuning van het landelijk team Aanpak Wachttijden verkend welke verbeteringen nodig waren om deze knelpunten aan te pakken. Meer informatie over hoe deze fase van verkenning, onderzoek en analyse eruit heeft gezien is terug te lezen op de website van regio Gooi en Vechtstreek.

Een belangrijk onderdeel van de doorstart van IDU is dat het sterker wordt verbonden met de ontwikkeling van het toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming.

In maart 2025 is het voorstel voor de vervolgfase van het project IDU, waarin de nadruk ligt op actie en resultaten, positief ontvangen door de portefeuillehouders. Hiermee ligt het komend IDU-jaar (april 2025-april 2026) de focus op samen leren in kleine pilots vanuit grootse ambities. De pilots krijgen vorm en inhoud op verschillende plekken in de keten van jeugd- en onderwijs (scholen, wijken, voorveld, zorgaanbieders, gemeenten) en worden zoveel als mogelijk verbonden aan bestaande initiatieven en projecten binnen de gemeenten en betrokken organisaties (leren van wat we al doen in plaats van nieuwe initiatieven optuigen). Binnen het project IDU werken we vanuit de kennisdriehoek waarin de balans tussen praktijkkennis, ervaringskennis (via inzet van ervaringsdeskundigen Samenkracht! en het leren met ouders en jeugdigen in casuïstiek) en wetenschappelijke/ theoretische kennis belangrijk is. Samen leren we dit IDU-jaar over wat werkt en niet werkt om tijdig en passend ondersteuning te kunnen bieden aan jeugdigen en gezinnen. Momenteel zijn alle pilots in voorbereiding. De komende periode halen we leeropbrengsten op die we onder andere delen in de nieuwsupdate IDU. Deze nieuwsupdate wordt periodiek gedeeld met nu al ruim 300 geïnteresseerden.

Wilt u ook op de hoogte blijven? Meldt u zich dan aan voor deze [niewsupdate](#).

Regionaal Educatieve Jeugd Agenda (REJA) en de Regiovisie Jeugd

Procesvoorstel REJA

In 2024 en begin 2025 hebben bestuurders van gemeenten, samenwerkingsverband primair-en voorgezet onderwijs samen met enkele onderwijsbestuurders deelgenomen aan een reeks themasessies om de samenwerking tussen gemeenten en het onderwijsveld te versterken. De gezamenlijke visie is dat jeugdigen in onze regio zo normaal mogelijk opgroeien, gelijke kansen krijgen en dat er voor iedere jeugdige passende ondersteuning en hulp beschikbaar is.

In mei 2025 hebben de bestuurders, tijdens het PFHO besloten om een Regionale Educatieve Jeugd Agenda (REJA) samen met het onderwijsveld te ontwikkelen. Met een REJA zorgen we ervoor dat de verbinding tussen thuis, jeugdhulp en onderwijs wordt gerealiseerd.

De voorbereidingen voor dit traject starten in het derde kwartaal van 2025.

Regiovisie

Het wetsvoorstel [Beschikbaarheid specialistische jeugdzorg: wetsvoorstel en praktijk](#), dat onlangs door de Tweede Kamer is aangenomen vormt een belangrijke stap richting betere beschikbaarheid van de (hoog)specialistische jeugdzorg. De wet verplicht gemeenten tot regionale samenwerking ten aanzien van de inkoop van deze zorg.

Daarnaast biedt de wet ruimte om de huidige regionale visie ([een toekomst met perspectief](#)) te herzien. Hierbij worden aanbieders, het onderwijs, het voorveld en de gemeenteraden betrokken, met als doel te komen tot een nieuwe Regiovisie.

Dit traject wordt gestart nadat de Eerste Kamer met het wetsvoorstel heeft ingestemd.

Evaluatie en mogelijke uitrol Onderwijs-Jeugdarrangement (OJA)

Als college hechten wij grote waarde aan onderwijs- en jeugdarrangementen, en daarom hebben wij de verdere doorontwikkeling hiervan opgenomen in zowel de Beleidsagenda Jeugd als de Hilversumse Educatieve Agenda.

Dit jaar hebben we de OJA op de Donnerschool (Hilversum) en de Wijngaard (Huizen) geëvalueerd. Op deze scholen bieden we extra zorgondersteuning vanuit de Jeugdwet aan leerlingen die dreigen uit te vallen of te maken hebben met complexe problematiek die verder gaat dan de zorg die school kan bieden.

Uit de evaluatie blijkt dat medewerkers, jeugdigen, ouders en bestuurders vanuit zowel het onderwijs als de zorg enthousiast zijn over deze arrangementen. Daarbij is de sterke wens uitgesproken, om te onderzoeken hoe we binnen het gehele gespecialiseerde onderwijs OJA's kunnen uitrollen.

Momenteel worden de regionale behoeften met betrekking tot onderwijs-jeugdarrangementen in kaart gebracht en wordt er gewerkt aan een uniform model, zodat kinderen op alle gespecialiseerde scholen geholpen kunnen worden. Natuurlijk kijken we, ondanks de uniformiteit, naar de behoefte per school, zodat iedere jeugdige met behoefte aan een OJA, krijgt wat nodig is om naar school te blijven gaan. We verwachten dit traject voor het einde van dit kalenderjaar af te ronden.

Tot slot

Met deze brief hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van het programma Jeugd en Onderwijs in de Regio Gooi en Vechtstreek. We zien positieve ontwikkelingen in de afname van gesloten plaatsingen en een toename van kleinschalige, gezinsgerichte voorzieningen. Ook is er vooruitgang geboekt in de doorontwikkeling van stevige lokale teams, de inzet van het Regionaal Expertise Team en de toepassing van cliëntervaringsonderzoek.

Daarnaast werken we intensief samen aan innovatieve projecten zoals de toekomsttuinen binnen het TKS, de doorstart van het project IDU en de ontwikkeling van de REJA. De eerste resultaten zijn veelbelovend en geven richting aan verdere verbetering van de jeugdhulp en samenwerking met het onderwijs.

Wij blijven ons inzetten voor toegankelijke, effectieve en mensgerichte jeugdhulp, waarbij het belang van het kind en het gezin centraal staat. Uiteraard houden wij u op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

drs. T.J. Meester, ls.

dr. ir. G.M. van den Top